

Nr 48

Av herr Jacobsson, Gösta, m. fl., om inrättande vid Lunds universitet av en befattning som universitetslektor i rättskunskap.

(Lika lydande med motion nr 87 i Andra kammaren)

För de juridiska fakulteternas del ha de senast förflutna fyra budgetåren medfört en viss personalförstärkning, föranledd av den nu genomförda juristutbildningsreformen. Förstärkningen har emellertid icke motsvarat det reella behovet. Särskilt märks, att den kraftigt ökade tillströmningen av studerande till fakulteterna endast i mycket begränsad utsträckning beaktats och därför förtagit förstärkningen dess väsentliga effekt.

I statsverkspropositionen, åttonde huvudtiteln, har föreslagits inrättande av dels en befattning som forskarassistent vid envar av de tre fakulteterna, dels en docentbefattning vid fakulteten i Lund. Dessa förslag få närmast ses som led i en strävan att stimulera till ökad forskarrekrutering och kunna icke verksamt bidra till förbättring av undervisningsresurserna. Det från skilda håll framförda yrkandet om införande vid de juridiska fakulteterna av regler om automatisk tilldelning av lärarkrafter vid ökat studentantal har — i likhet med övriga äskanden till utökning av undervisningsresurserna — icke upptagits av departementschefen. För tillgodoseende av det omedelbara undervisningsbehov som kan föranledas av det ökade antalet studenter hänvisar departementschefen — liksom under tidigare år — till inbesparade lönedel och det föreslagna anslaget till extra utgifter vid universitet och högskolor.

Problemet om undervisningsresursernas otillräcklighet kan icke lösas genom att tillfälliga lärarkrafter anskaffas för de extra anslag som för tillfället kunna stå till buds, om icke undervisningens kvalitet — och på längre sikt utbildningsreformens syfte — skall äventyras. En effektiv förstärkning av den till fakulteterna fast knutna lärarpersonalen framstår därför som ofrånkomlig. I detta sammanhang kan icke något konkret förslag till lösning av problemet framläggas. Av universitetskanslerns förslag skall här endast framföras det, vars uteblivande i statsverkspropositionen förefaller anmärkningsvärt i belysning av den skisserade situationen: förslaget om inrättande vid juridiska fakulteten i Lund av ett universitetslektorat i rättskunskap med samtidig indragning av tjänst som biträdande lärare i rättskunskap.

Yrkande om inrättande i Lund av universitetslektorat i rättskunskap har tidigare framförts, utom petitavägen, jämväl genom motion till 1961 års riksdag. Statsutskottet avstyrkte i utlåtande nr 57/1961 bifall till yrkandet men tillade (s. 20):

Vidkommande det i motionerna I:116 och II:159 gjorda yrkandet om inrättande av en lektorstjänst vid juridiska fakulteten i Lund vill utskottet likväl understryka att enligt utskottets mening starka skäl talar för att denna befattning kommer till stånd, varför utskottet utgår från att Kungl. Maj:t upptager detta spörsmål till förnyat övervägande.

När förslag om befattningens inrättande det oaktat icke upptagits av departementschefen är detta så mycket mer anmärkningsvärt som inrättande av befattningen kan ske utan väsentlig merkostnad för statsverket. Av universitetskanslerns framställning framgår, att man avsett samtidig indragning av den nu befintliga befattningen som biträdande lärare i rättskunskap vid fakulteten. Härtill kommer emellertid, att vissa, icke obetydliga kostnader för dubblering av propedeutiska kursen skulle inbesparas genom lektoratets inrättande.

Genom Kungl. Maj:ts i proposition 104/1958 framlagda och av riksdagen härutinnan godtagna förslag står fast att befattningarna som biträdande lärare vid universiteten successivt skola omvandlas till främst universitetslektorat. Något skäl till att ifrågakarande befattning skulle undantagas finns veterligen icke. Tvärtom är det av skilda anledningar högst angeläget att ett utbyte mot universitetslektorat kommer till stånd. Genom utbytet åstadkommes framför allt en stabilisering i fråga om möjligheterna att tillgodose ett speciellt och permanent undervisningsbehov: behovet av propedeutisk undervisning i juridik.

Yrkandet om inrättande av lektoratet har omedelbart sammanhang med det ökade undervisningsbehovet. Tillströmningen av studenter har medfört att vid fakulteten i Lund under senare tid fyra propedeutiska kurser i juridik givits varje läsår. Undervisningen har omfattat tillhoppa 280 timmar, vartill kommit examination. Enär en biträdande lärares undervisningsskyldighet ej uppgår till mer än 198 timmar för läsår, har det uppstått betydande svårigheter att tillgodose behovet av den resterande undervisningen. Övriga lärare vid fakulteten ha icke kunnat för ändamålet lösgöras, och det har visat sig svårt att erhålla lämplig lärarkraft utanför fakulteten. Det är att förvänta, att fr. o. m. nästkommande läsår antalet propedeutiska kurser måste utökas till fem. Denna utökning framstår vid även obetydlig ökning av studentantalet som en nödvändighet redan på grund av att den för ändamålet begagnade undervisningslokalen inte rymmer fler deltagare än antalet elever i var och en av årets kurser — närmare femtio. Uppenbart är att det optimala antalet deltagare i grupper för dylik undervisning måste vara åtskilligt lägre. Likaså är det tydligt, att det fortsatta behovet av propedeutisk undervisning snarare kommer att öka än minska. Att låta biträ-